NN 37/2020 (27.3.2020.), Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-2258/18 od 26. veljače 2020.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

813

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Trećem vijeću za rješavanje pretpostavki za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sudac Mario Jelušić, predsjednik Vijeća, te suci Andrej Abramović i Snježana Bagić, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Tomislav Račan iz Bjelovara, kojeg zastupa Ozren Korušec, odvjetnik u Bjelovaru, na sjednici održanoj 26. veljače 2020. jednoglasno je donio

RJEŠENJE

I. Ustavna tužba se odbacuje.

II. Ovo rješenja objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

1. Tomislav Račan iz Bjelovara (u daljnjem tekstu: podnositelj) podnio je 30. lipnja 2015. ustavnu tužbu u povodu presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: I Kž 658/14-7 od 20. svibnja 2015., kojom je odbijena njegova žalba (i žalba drugookrivljenog D. K.) protiv presude Županijskog suda u Varaždinu broj: 23 K-8/11-138 od 11. rujna 2014.

Navedenom prvostupanjskom presudom podnositelj je proglašen krivim za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 2. u vezi sa stavkom 1. Kaznenog zakona, »Narodne novine« broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. – ispravak; u daljnjem tekstu: KZ/11) te mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od jedne godine i deset mjeseci u koju se uračunava oduzimanje slobode u vezi s kaznenim djelom te vrijeme provedeno u pritvoru od 11. lipnja do 20. studenoga 2008.

2. Ustavna tužba od 30. lipnja 2015. zaprimljena je u Ustavnom sudu pod brojem: U-III-2819/2015, a budući da je podnositelj istodobno Vrhovnom sudu Republike Hrvatske podnio i zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude, Ustavni sud je zastao s postupkom do odluke Vrhovnog suda o čemu je podnositelj obaviješten dopisom od 29. rujna 2015., uz uputu o mogućnosti da nakon odluke Vrhovnog suda predloži nastavak ustavnosudskog postupka.

Podneskom od 1. lipnja 2018., koji je u Ustavnom sudu zaprimljen pod brojem: U-III-2258/2018, podnositelj je obavijestio Ustavni sud da je rješenjem broj: III Kr 106/2015-4 od 22. rujna 2015. Vrhovni sud odbacio njegov zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude te je podnositelj predložio nastavak ustavnosudskog postupka.

3. U ustavnoj tužbi podnositelj izrijekom ističe povredu članaka 29. i 36. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

Iz sadržaja ustavne tužbe razvidno je da, u okviru jamstava iz članka 29. Ustava, ukazuje i na povrede u smislu stavka 1., stavka 2. alineja 4. i 6., stavka 3. i stavka 4. te ustavne odredbe (pravo na pravično suđenje, osobito u aspektu prava na obrazloženu sudsku odluku; pravo na obranu, pravo na ispitivanje svjedoka; ustavna zabrana prisiljavanja okrivljenika na priznanje krivnje; ustavna zabrana korištenja dokaza pribavljenih na nezakonit način).

Vezano uz navodnu uskratu ispitivanja jednog od svjedoka podnositelj se poziva i na članak 6. stavak 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02. i 1/06.; u daljnjem tekstu: Konvencija), pri čemu, kako je moguće zaključiti, ukazuje na točku d) navedene konvencijske odredbe, koja je sadržajno analogna članku 29. stavku 2. alineji 6. Ustava (pravo na ispitivanje svjedoka). Podnositeljevi navodi djelomično se odnose i na sadržaj članka 25. stavka 1. (ustavna zabrana nečovječnog i ponižavajućeg postupanja s uhićenicima) i članka 28. Ustava (presumpcija nedužnosti), premda te ustavne odredbe u ustavnoj tužbi nisu izrijekom navedene.

Ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari.

4. Člankom 71. stavcima 1. i 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) propisano je:

»Članak 71.

(1) Vijeće, odnosno sjednica Ustavnog suda ispituje samo one povrede ustavnih prava koje su istaknute u ustavnoj tužbi.

(2) Ustavna tužba neće se uzeti u razmatranje u slučaju kad se ne radi o povredi ustavnog prava.

(...)«

Člankom 32. Ustavnog zakona propisano je:

»Članak 32.

Ustavni sud će rješenjem odbaciti ... ustavnu tužbu … kad ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari.«

Pod »odlučivanjem o biti stvari«, u smislu članka 32. Ustavnog zakona, razumijeva se odlučivanje o ustavnopravnoj biti stvari.

5. Sukladno Ustavu i Ustavnom zakonu, Ustavni sud nije tijelo sudbene vlasti, ne provodi sudski postupak i ne odlučuje meritorno o sudskim stvarima. Ustavni sud posebno je tijelo utemeljeno Ustavom radi zaštite pojedinačnih ljudskih prava i temeljnih sloboda (ustavnih prava) u postupku pokrenutom ustavnom tužbom. Pored toga, ni ustavna tužba nije redovni ili izvanredni pravni lijek u sustavu domaćih pravnih lijekova, već posebno ustavnopravno sredstvo zaštite ustavnih prava u pojedinačnim slučajevima.

Stoga nije dostatno pozvati se u ustavnoj tužbi na povrede koje su rezultat navodnih nezakonitosti što ih je počinilo nadležno tijelo ili sud u sudskom postupku. Protiv takvih nezakonitosti pravnu zaštitu pružaju redovni i specijalizirani sudovi u postupcima ustrojenim u više stupnjeva sudske zaštite. One samo iznimno mogu biti predmet ispitivanja pred Ustavnim sudom, ali tek ako i u mjeri u kojoj mogu povrijediti ljudska prava i temeljne slobode zaštićene Ustavom. U ustavnoj tužbi, također, nije dostatno ponoviti razloge koji su već istaknuti u žalbenom ili revizijskom postupku, niti je dostatno samo navesti ustavna prava koja se smatraju povrijeđenima, već ustavna tužba mora sadržavati konkretne i obrazložene razloge eventualne povrede određenog ustavnog prava.

6. Na temelju pažljivog razmatranja ustavne tužbe i osporenih presuda Ustavni sud je utvrdio da su činjenice i okolnosti konkretnog predmeta sljedeće.

6.1. Nadležni prvostupanjski sud utvrdio je da je podnositelj terećeno kazneno djelo počinio od početka 2008. do 10. lipnja 2008., na način da je, u nakani daljnje prodaje na području županija Bjelovarsko-bilogorske i Koprivničko-križevačke od D. K. kupovao različite vrste droga tipa marihuana i hašiš, koje sadrže više od 0,3% psihotropne tvari tetrahidrokanabinola, a drogu je prodavao T. I., I. D., A. Š., T. S., Z. C., I. T., A. G., M. L., Đ. B., A. P., D. Š., N. L., R. I., P. M., M. B., I. M. i D. D.

Tom presudom na jednaku kaznu osuđen je, kao drugookrivljenik, i D. K. koji je, prema utvrđenju suda, nabavljao marihuanu i hašiš te ih prodavao određenim osobama, među njima i podnositelju.

Činjenicu da je drogu nabavljao od D. K. i dalje je prodavao određenim osobama, nakon što bi sve dogovorio telefonom, podnositelj je naveo u iskazu od 11. lipnja 2008. u kojem je detaljno opisivao kome je i kako drogu prodavao. U iskazu od 20. studenoga 2008. taj je iskaz porekao, tvrdeći da drogu nije nabavljao od D. K., već da je tako izjavio tijekom istrage samo zato što su ga djelatnici policije tukli, prijetili da će mu socijalna služba oduzeti djecu i sl.

Oba navedena iskaza pročitana su, bez prigovora podnositeljeve obrane, na raspravi održanoj 8. rujna 2014. pred Županijskim sudom u Varaždinu, budući da je podnositelj tada izjavio da ne želi iznositi svoju obranu i da će se braniti šutnjom.

Pri odlučivanju o kaznenoj odgovornosti sud je, uz ostalo, imao u vidu rezultate poduzetih mjera tajnog nadzora i tehničkog snimanja telefonskih razgovora i SMS-kontakata između više osoba, među njima kontakata između podnositelja i drugookrivljenika D. K., kao i kontakata podnositelja s osobama kojima je drogu prodavao. Utvrđeno je da su se ti kontakti, uz upotrebu skraćenih izraza i slenga karakterističnog za narko-milje, odnosili na dogovore oko kupnje odnosno prodaje raznih vrsta droga, na količine i cijene, a jedan od snimljenih razgovora između podnositelja i D. K. odnosio se na okolnost da je zbog zlouporabe droga uhićeno nekoliko osoba iz narko-miljea.

U prvostupanjskom postupku saslušano je više svjedoka koji su negirali da su od podnositelja kupovali drogu, čime su, prema stajalištu prvostupanjskog suda, nastojali zaštititi sebe od etikete »konzumenta« i popraviti procesni položaj podnositelja, premda je on sam detaljno iskazivao kome je, kada i koju drogu prodavao. Utvrđeno je da su neki od svjedoka (primjerice T. I.) u drugim kaznenim postupcima pravomoćno osuđeni zbog preprodaje droge koja je, prema izričitom priznanju, bila kupljena od podnositelja.

Prvostupanjski sud je u obrazloženju presude, u dijelu koji se odnosi na odluku o kazni, naveo da je podnositelju kao otegotna cijenjena okolnost da je kazneno djelo počinio s izravnom namjerom, motiviran stjecanjem protupravne imovinske koristi, kao i da je drogu prodavao nekoliko mjeseci i većem broju osoba, a kao olakotno uzeto je njegovo korektno držanje tijekom postupka, djelomično priznanje kaznenog djela, činjenica da je otac dvoje maloljetne djece, te okolnost da je riječ o neosuđivanoj osobi (zbog nastupa rehabilitacije po sili zakona).

6.2. U osporenoj drugostupanjskoj presudi Vrhovni sud je naveo, među ostalim, sljedeće: